

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला आणि भारत मौसम विभाग

ईमेल - gkmsakola@yahoo.com

अमरावती जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - २४ / २०२४ - २०२५

दिनांक: मंगळवार १० सप्टेंबर २०२४

हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १० सप्टेंबर ते १४ सप्टेंबर २०२४)				
दिनांक		१०/०९	११/०९	१२/०९	१३/०९	१४/०९
पाऊस (मिमी)		76.4	74.3	18.5	14.7	14.8
कमाल तापमान (अं.से.)		28.6	27.8	26.1	27.9	28.3
किमान तापमान (अं.से.)		23.4	22.8	23.2	23	22.1
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		87	89	91	94	95
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		60	62	75	83	82
वा-याचा वेग (किमी / तास)		8	15	17	18	19
वा-याची दिशा		293	306	305	311	295
आकाश स्थिती		दगाळ	दगाळ	दगाळ	दगाळ	दगाळ
पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि सल्ला				
हवामान अंदाज		<ul style="list-style-type: none"> प्रादेशिक हवामान संशोधन केंद्र, नागपूर यांच्या कडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार दिनांक १०-११ सप्टेंबर दरम्यान सर्वत्र, दिनांक १२-१३ सप्टेंबर दरम्यान बहुदा सर्वत्र ठिकाणी व दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी विरळ ठिकाणी हलका ते मध्यम पाऊस पडण्याची अत्याधिक शक्यता आहे. पुढील ४८ दिवसात कमाल तापमानात २-४ अं.से ने कमी होण्याची शक्यता आहे त्यानंतर कोणताही विशेष बदल संभवत नाही. सतर्क इशारा: दिनांक १० सप्टेंबर - ११ दरम्यान एक ते दोन ठिकाणी मुसळधार पाऊस, विजांच्या कडकडाटासह मेघघर्जना होण्याची शक्यता आहे. 				
सामान्य सल्ला	वाढ	<ul style="list-style-type: none"> मागील काही दिवसात सर्वत्र ठिकाणी चांगला पाऊस पडला आहे त्यामुळे शेतात साचलेले पाणी शेताबाहेर काढावे. हवामानाचा अंदाज घेऊन सर्व पिकात फवारणी करावी. वेळेवर पेरणी केलेल्या ठिकाणी पावसाची उघडीप पाहून आंतरमशागतीची कामे आटपावी. 				
कीटकनाशके वापर करताना घ्यावयाची काळजी		<ul style="list-style-type: none"> पिकावर किडींचा प्रादुर्भाव पाहून त्याच्या नियंत्रणासाठी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाय योजना म्हणून फवारणी करावी तसेच फवारणी करताना खबरदारी म्हणून दिलेल्या सुचनांचे पालन करावे, किटकनाशके हि विषारी असल्याने त्यांची हाताळणी करताना सदैव जागरूक राहावे. गळके फवारणी यंत्र न वापरता ते दुरुस्त करून वापरावे. फवारणी करताना संरक्षक कपडे उदा. गॉगल, मोजे, तोंडाला मास्क, डोक्यावर, गमबूट, इत्यादी. वापरावे. किटकनाशक पोटात जाण्याची शक्यता असल्याने फवारणीचे मिश्रण करताना अथवा फवारणीच्या वेळी तंबाखू खाणे अथवा धुमपान करणे टाळावे. फवारणीचे काम पूर्ण झाल्यावर हात साबणाने स्वच्छ धुऊनच खाणे पिणे करावे. तसेच उपाशीपोटी फवारणी न करता फवारणी पूर्वी न्याहारी करावी. किटकनाशके अंगावर पडू नये म्हणून वाऱ्याच्या विरुद्ध दिशेने फवारणी करू नये. तसेच उंच झाडावर फवारणी करताना औषध अंगावर पडणार नाही याची काळजी घ्यावी. या वेंतिरिक्त विषबाधेची शंका असल्यास फवारणी करणाऱ्या वैक्तीची सरकारी दवाखान्यांत तपासणी करावी. 				
कपाशी	वाढ / फुल पाती	<ul style="list-style-type: none"> कपाशी पिकात पावसाची उघडीप पाहून वापसा स्थिती येताच आंतरमशागतीची कामे म्हणजे डवरणी व निंदन करून पिक ताणविरहित ठेवावी. कपाशीचे अधिक उत्पन्नासाठी पीक फुलोवरस्थेत असताना २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम युरिया) व पीक बॉन्ड अवस्थेत असताना २ टक्के डिए.पी (२०० ग्रॅम डिए.पी). सद्यस्थितीत होत असलेली कपाशी पिकातील फुलपातीगळ थांबविण्यासाठी अल्फा एन.ए.ए ४.५ टक्के एस.एल ४ मि.ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी तसेच कपाशी पिकातील अतिरिक्त शाखीय वाढ थांबविण्यासाठी क्लोरमेक्वाट क्लोराईड ५० टक्के एस.एल १ ते २ मि.ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पिकात शेंदरी बॉन्ड अळीच्या नियमित सर्वेक्षण करून हेक्टरी ४ ते ५ फेरोमेन सापळे लावावी व वेळोवेळी त्यामधील ल्युर बदलावी व त्या सोबतच "टी" आकाराचे १० पक्षी थांबे प्रती एकर उभारावेत. ज्या वेळी ट्रेपमध्ये ८-१० प्रॉड फेरोम सापडली त्या वेळी त्याच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १५०० पीपीएम अझाडीरेक्टॉन प्रती ५० मि.ली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशी पिकात फुल अवस्थेमध्ये शेंदरी बॉन्ड अळीच्या नियमित सर्वेक्षण करून कीटकनाशकाची फवारणी करण्या अगोदर किडग्रस्त फुल वेचून नष्ट करावी व जिथे १० टक्के च्या वर नुकसान झाले आहे तिथे प्रोफेनॉफॉस ५० टक्के ईसी @ ३० मि.ली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. त्यासोबत शेंदरी बॉन्ड अळीचे अंडे वर नियंत्रणासाठी ट्रायकोकार्ड ३ प्रती एकर लावावे. कपाशीवर मावा, तुडतुडे, फुलकिडे व पांढरी माशी च्या नियंत्रण करिता पिकावर ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाय योजना म्हणून फवारणी करावी किंवा वातावरणात पुरेशी आर्द्रता असताना पर्यावरणनिष्ठ व्यवस्थापनासाठी मेटारायझीयम अनिसोपली ५० ग्रॅम (२ x १०^६ CFU) ग्रॅम किंवा ब्युव्हेरिया बॅसीयाना १.१५ टक्के (२ x १०^६ CFU) ५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी किंवा या किडींनी आर्थिक नुकसानाची संकेत पातळी गाठताच नियंत्रण ठेवण्यासाठी (१० मावा, २-३ तुडतुडे प्रति पान), इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के एसएल २.५ मि.ली किंवा प्रोफेनॉफॉस ५० टक्के ईसी @ २० मि.ली प्रति १० लिटर पाण्यात पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी. 				
सोयबीन	फुल / शेग धरणे	<ul style="list-style-type: none"> सोयबीन पिकात शेगा पोखरणारी अळी आढळून येताच, नियंत्रणाकरिता करीत इंडाक्झीकार्ब १५.८ टक्के ईसी ६ ते ७ मि.लि प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सतत दगाळ वातावरण व अति पाऊसामुळे पानावरील बुरशौजन्य ठिपके व शेगे वरील करपा रोगांचे व्यवस्थापन करिता पाय्नाक्लोस्रोबीन २०% डब्ल्यूजी १० ग्रॅम किंवा टेबुकोनाझोल २५.९ टक्के ईसी प्रती १२.५ मि.लि किंवा टेबुकोनाझोल १० टक्के + सल्फर ६५ टक्के डब्ल्यूजी प्रती २५ ग्रॅम किंवा हेक्साकोनाझोल ५ टक्के ईसी प्रती १६ मि.लि १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. 				
तूर	वाढ	<ul style="list-style-type: none"> तूर पिकात वापसा स्थिती पाहून आंतरमशागतीची कामे म्हणजे डवरणी व निंदन करून पिक ताणविरहित ठेवावी. सततच्या दगाळ वातावरणामुळे तुरीवरील आकस्मिक रोग व्यवस्थापन करिता झाडाच्या मुळाजवळ कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम किंवा कष्टन ७५ डब्ल्यूपी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाणी घेऊन आळवणी करावी. तूर पिकाच्या फायटोथोरा खोडावरील करपा रोगाच्या व्यवस्थापन करिता फोसेटील एएल ८० टक्के प्रती २५ ग्रम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. अर्धरब्बी तूर पेरणीसाठी जमिनीत चांगला ओलावा असल्यास शिफारस केलेले वाण (पि.के.वि तारा, किंवा सि -११) ची निवड करावी. 				
तिळ	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> अर्धरब्बी तीळ पेरणीसाठी जमिनीत चांगला ओलावा असल्यास सप्टेंबर १५ पर्यंत पेरणी करावी. 				
उडीद	परिपक्व	<ul style="list-style-type: none"> उडीद पिक परिपक्व झाला आहे त्याची लगेच मळनि करावी व तयार झालेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणुक करावी. 				
ज्वारी	वाढ	<ul style="list-style-type: none"> उशिरा पेरणी केलेल्या पिकास आंतरमशागत करावी, तसेच पेरणीस एक महिना झाला असल्यास डवरणी सोबत रासायनिक नत्र खताची दुसरी मात्रा द्यावी. 				
मका	दाणा भरणे	<ul style="list-style-type: none"> मका पिकात लश्करी अळीच्या प्राथमिक अवस्थेमध्ये नुकसान (५ टक्के च्या वर) असेल तर हाताने अळी वेचून नष्ट करावी. 				
फळ पिक	वाढ	<ul style="list-style-type: none"> संत्राच्या तपकिरी रॉटमुळे होणाऱ्या फळगळ कमी करण्यासाठी संपूर्ण झाडावर फोसिटिल एएल ८० टक्के डब्ल्यूपी@ २.५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० टक्के डब्ल्यूपी@ २.५ ग्रॅम किंवा कष्टन ७५ टक्के डब्ल्यूपी २.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी घेऊन फवारणी करावी. खाली पडलेल्या पानांची व फळांची विल्हेवाट लावावी ती शेतात तशीच राहू देऊ नये अन्यथा या रोगाची तीव्रता वाढण्यास मदत होऊन संक्रमण जलद गतीने होते. वाफा स्वच्छ ठेवावा. संत्राच्या आंबिया बाहाराची फळगळ कमी करण्याकरिता १.५ ग्रॅम जिब्रेलिक अॅप्लिड + युरिया १ किलो आणि १०० ग्रॅम कार्बोन्डॅजिम ५० टक्के डब्ल्यूपी यांचे १०० लिटर पाण्यात द्रावण करून फवारणी करावी. 				
भाजीपाला	वाढ	<ul style="list-style-type: none"> भाजीपाला जसे टोमाटो, वांगी, पाता कोबी, फुल कोबीची लागवड करावी व सद्यस्थितीत लागवड केलेली वांगी व मिरची भाजीपाला पिके तणमुक्त ठेवावीत. मिरची पिकावरील शेंडेमर व फळसड रोगाच्या नियंत्रणाकरिता डायफेनकोनाझोल २५ ईसी ५ मि.ली किंवा अझोक्सोस्रोबीन २३% एस सी १० मि.ली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. 				
पशु / जनावरे	--	<ul style="list-style-type: none"> सतर्क इशारा दरम्यान जनावरांची योग्य ती काळजी घ्यावी व त्यांना चरण्यासाठी पाठवू नये व त्यांना जागेवरच खाद्य घ्यावे. जनावरांना पशुवैदकांचे सल्ल्या नुसार लसीकरण करावे. सतर्क इशारा करिता दामिनी मोबाईल अप चा उपयोग करावा. 				

भारत कृषि विद्यापीठ, अकोला, पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला आणि भारत मौसम विभाग, अकोला

नोडल अधिकारी
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, अकोला
डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

संशोधन सहयोगी
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा,
डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला